

۷۲ ۲۰۱۷۸

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَجِئْتُكُمْ بِسُورَةٍ

سُورَةِ تَكْوِيْنِ اَعْتِكَافِ
دُرِّ اَيَّانِ اَلْهٰى

محبوبه نصرتى زاده

انتشارات نظری

سرشناسه	: نصرتی زاده، محبوبه،
عنوان و نام پدیدآور	: سیر تکاملی اعتکاف در ادیان الهی / محبوبه نصرتی زاده.
مشخصات نشر	: تهران : انتشارات نظری، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	: 978-622-209-176-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: اعتکاف
موضوع	: Spiritual retreats
موضوع	: اعتکاف (فقه)
موضوع	: Spiritual retreats (Islamic law)
موضوع	: اعتکاف -- اسلام
موضوع	: Spiritual retreats -- Islam
رده بندی کنگره	: BP۱۸/۱۳۹۳ س ۹ /
رده بندی دهی	: ۲۹۷/۲۵۴
شماره ثبت	: ۵۵۳۷۸۳۳

نام کتاب: سیر تکاملی اعتکاف در ادیان الهی
نام نویسنده: محبوبه نصرتی زاده
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱
شمارگان: ۵۰۰

« کلیه حقوق مادی، چاپ و نشر محصل و محفوظ ناشر می باشد »

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولی عصر (عج)، خیابان سید جمال الدین
اسدآبادی (یوسف آباد)، نبش خیابان فتحی شقاقی، جنب بانک اصرار
پلاک ۳۲، طبقه ۲، واحد ۱۷

E-mail: nazaribook@yahoo.com

www.nashrenazari.com

انتشارات نظری

تلفن: ۸۸۱۰۲۷۷۵

همراه: ۰۹۱۹۰۱۲۹۴۵۵

قیمت: ۳۰۵۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۷	 مقدمه
	فصل اول
	اعتكاف در ادیان تمحیدی قبل از اسلام
۱۱	 گفتار اول: اعتكاف در دین یهوه
۱۱	 اعتكاف در ادیان الهی
۱۳	 تکلم خدا با موسی
۱۵	 راز لقب «کلیم الله» برای موسی (علیه السلام)
۱۵	 موسی و چله نشینی (اعتكاف)
۱۸	 آداب چله نشینی
۲۱	 گفتار دوم: اعتكاف در دین مسیحیت
۳۱	 مسیحیت
۲۳	 حضرت عیسی علیه السلام و چله نشینی
۲۲	 ظهور رهبانیت
۲۵	 دلایل پیدایش رهبانیت
۲۷	 تفاوت اعتكاف با رهبانیت
۳۱	 گفتار سوم: اعتكاف در آیین زرتشت
۳۱	 آیین زرتشت

۳۳.....	عبادت در آیین زرتشت
۳۴.....	زرتشت و تفکر در خلوت

فصل دوم

مبانی فقهی اعتکاف

۳۹.....	گفتار اول: ادله مشروعیت اعتکاف
۳۹.....	ادله مشروعیت اعتکاف
۵۳.....	گفتار دوم: آداب و شرایط صحت اعتکاف
۵۳.....	شرایط اعتکاف
۶۵.....	آداب اعتکاف
۶۷.....	فتاوی مراجع معظم شیعه در باب شرایط اعتکاف
۷۲.....	گفتار سوم: حریمات و میطلات اعتکاف
۷۲.....	محرمات و میطلات
۷۹.....	مسئله محرمات
۸۱.....	کفار و ابطال اعتکاف
۸۲.....	احکام اعتکاف
۸۴.....	فتاوی مراجع معظم تقلید درباره احکام اعتکاف

فصل سوم

آثار اعتکاف و راهکارهای کاربردی کردن آن

۸۹.....	گفتار اول: آثار اعتکاف
۸۹.....	اعتکاف و ارتباط
۹۰.....	الف) ارتباط انسان با خدا
۹۱.....	ب) ارتباط با خویشین
۹۱.....	ج) ارتباط با امام زمان (علیه السلام)
۹۲.....	آثار اعتکاف
۹۲.....	آثار دنیوی اعتکاف
۹۳.....	الف) آثار فردی اعتکاف
۹۸.....	ب) آثار اجتماعی اعتکاف
۹۹.....	آثار معنوی اعتکاف

گفتار دوم: ارانه راهکارهای کاربردی کردن اعتکاف.....	۱۰۳
راهکارهای گسترش اعتکاف.....	۱۰۳
گفتار سوم: اختلاف نظر علما پیرامون اعتکاف.....	۱۰۹
مسائل اعتکاف مطابق با فتاوی ده تن از مراجع عظام.....	۱۰۹
نتیجه.....	۱۳۱
فهرست منابع.....	۱۳۵

مقدمه

خلوت و تنهایی انسان برای تفکر در حقایق و نزدیکی به خالق در وجود همه انسان‌ها نهفته شده است. چنانچه انسان‌ها به خلوت و گوشه نشینی و چله نشینی می‌پرداخته‌اند همانند پیامبران آسمانی ادیان و وحیدی یهود، مسیح و آیین زرتشت که به کشف حقایق جهان هستی و مقام قرب الهی به واسطه این راه رسیدند. دین مبین اسلام که توجهی همه جانبه به وجود انسان دارد و به منظور قرار دادن روح در مسیر باطنی و عبادتی به نام اعتکاف را قرار داده است که انجام آن در چله نشینی و چله نشینی روح دینی دارد و عبادتی به نام اعتکاف را قرار داده است که انجام آن در چارچوب شرع مقدس سبب رشد روحانی انسان می‌گردد.

انسان طبق وعده الهی، سرانجام به دیدار عبود نائل خواهد شد. او برای رسیدن به محبت خداوند، باید راه عبادت حقیقی را در پیش بگیرد و گاهی در انس با پروردگار به گوشه ای خلوت پناه برد و دور از همه عنوان‌ها و تعلقات دنیایی، لختی در سجده خود بیندیشد و با سوز دل و اشک چشم، زنگار و سیاهی را از چهره جان خود بزدايد و در نشسته گوشه آخرت تأمل کند. ادیان الهی با توجه به این نیاز روحی، با آن که انسان را به حفظ امر جالبه و شرکت در فعالیت‌های اجتماعی فرامی‌خوانند، فرصت‌هایی را نیز برای خلوت کردن انسان فراهم ساخته‌اند که یکی از این فرصت‌ها، «اعتکاف» است. قرآن کریم، از گوشه نیری پیروان عیسی مسیح علیه السلام، سخن به میان آورده و هر چند مسیحیان به دلیل زیاده روی در این کار و رهبانیت‌گزیدن مورد نکوهش قرار گرفتند، و از چله نشینی حضرت موسی علیه السلام و وصول ایشان به مقام کلیم الله بی و سرانجام تدوین تورات سخن گفته است. حتی

زرتشت پیامبر زرتشتیان نیز با گوشه نشینی و تفکر در آفرینش به بسیاری از حقایق هستی پی برد. ولی دین اسلام، عبادتی به نام اعتکاف پیش‌بینی کرد که نوعی خلوت‌گزینی و درون‌اندیشی برای ساختن انسان‌ها و جلوگیری از خدا فراموشی و خود فراموشی است.

دین اسلام برای انجام این عبادت عظیم احکام و شرایط و محرماتی را بیان نموده که این عبادت بدون رعایت آن‌ها ناقص و باطل می‌باشد. اعتکاف توقفی آگاهانه در مساجد مورد تأیید، که با الهام و نیت و قصد قربت که همراه با روزه و دیگر شرایط می‌باشد، به موجب دل‌کندن از دنیای مادی و وصال به محبوب، تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ و قرار گرفتن در سایه سار محبت الهی است اما مباشرت زنان، طلب بیرون آمدن منی، بوییدن طیب با نلذذ، بیع و جدال برای شناس متکف حرام است، فلسفه و حکمت حرمت آن برخی بیان شده و برخی پنهان از دید عموم است. از آنجا که اعتکاف انسان را به جهانی مملو از روحانیت و معنویت سوق می‌دهد پس توجه مطلق به امور دنیوی یعنی مانعیت در رسیدن به معنویات و قرب الی الله.

پیام اعتکاف، به یاد خدا زیستن و شناختن خدا، مجاهده با نفس است و معتکف میهمان خداست که از غفلت و معصیت دوری گزیده و به دنبال آرامش قلبی و کسب معنویات است که این عبادت سبب کاهش جرم و گناه و مقابله با تهاجم شیطان در سطح جامعه شده و فلاح و رستگاری و جلب محبت الهی و بهره‌مندی از هدایت خدای عز و جل در آخرت شامل می‌شود. به منظور توسعه و همه گیر شدن اعتکاف و استقبال این عمل عبادی از عاقلان و جاهلین مانند پیش قدم شدن بزرگان دین و حکومت، بیان عدم دشواری اعتکاف، تبیین ثواب و آثار آن و رفع ابهامات و تشویق معتکفان و... بیان شده تا با اجرای آن‌ها این عبادت مهم، در فضیلت افزایش یابد.